RAHATARKUSE KOOMIKSINÄITUS

PETUSKEEMID

Finantsinspektsioon ja noorteinfo portaal Teeviit korraldasid 2023. aastal 1.–12. klassi lastele rahatarkuskoomiksite konkursi „Raharöövlid“, kuhu laekus ligi tuhat tööd. Töid saadeti üle Eesti Kihnust Narvani ja Tallinnast Võruni. Kõige populaarsemad teemad olid „Petuskeemid“, „Superkulutaja“ ja „Rahaseiklus“.

Petuskeemide ohvriks langeb Eestis üha rohkem inimesi ja kelmidele kaotatakse igal aastal mitu miljonit eurot. 2023. aasta augusti seisuga oli see summa juba 3,1 miljonit eurot. Kõige tihemini kaotatakse raha investeerimisel ja petukõnede tõttu.

Kuidas hoiduda petuskeemist?

Ära kunagi jaga isiklikke andmeid, näiteks smart-ID, ID-kaardi või mobiil-ID PIN1- ja PIN2-koode kellegi teisega. Samuti ära sisesta neid koode oma seadmes teiste inimeste palvel. Ära ava linke, mille saatja tundub kahtlane. Ära investeeri raha toodetesse või teenustesse, mille tausta sa ei tea ja mille riskidega sa kursis pole.

Kuidas tunda ära petuettevõte?

Kontrolli Finantsinspektsiooni kodulehküljelt turuosaliste registrist, kas ettevõttel on tegevusluba. Guugelda ettevõtet ja uuri selle tausta. Kui lubadused on liiga head, et olla tõsi, siis enamasti nii ongi.

Rasmus Rabe
5.klass, Tallinna Saksa Gümnaasium

Roosi Rutman
9.klass, Aegviidu kool

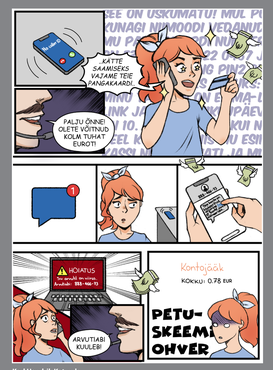

Karl Hendrik Katmuk
12.klass, Tallinna Prantsuse Lütseum

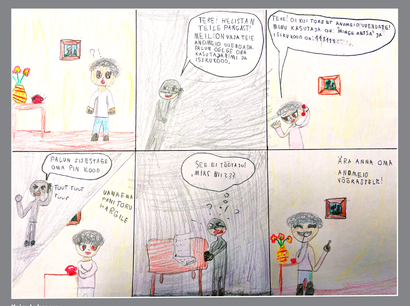

Kaisa Lakspere
2.klass Gustav Adolfi Gümnaasium,

Sidvelg Agur
6.klass, Gustav Adolfi Gümnaasium, II koht 5.-8.klassides.

Lisandra Leisson
8.klass, Tallinna Kuristiku Gümnaasium

Katrin Tiido
11.klass, Tallinna Inglise Kolledž

Adeele Lisete Vebel
8.klass, Jakob Westholmi Gümnaasium

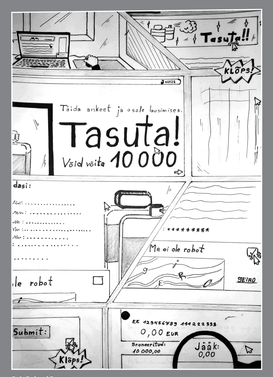

Rait Roland Retpap
9.klass, Paimpõe Kool

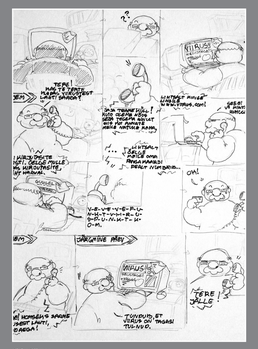

Kirke Siimer
9.klass, Huvikeskus Kullo

Helerin Kõiva
4.klass Halgla Kool

Kristina Orlova
8. klass, Tammiku Põhikool

Katriin Põder
7.klass Suure-Jaani Kool

Evelin Karakatš
7klass, Tartu Kesklinna Kool

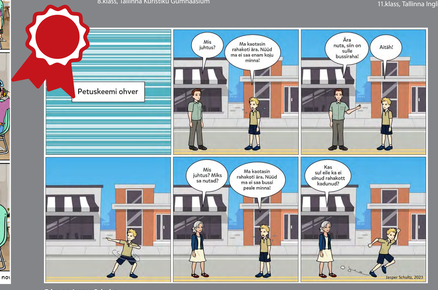

Edastan Jasper Schultz
2.klass, Gustav Adolfi Gümnaasium, II koht 1.-4-klassides

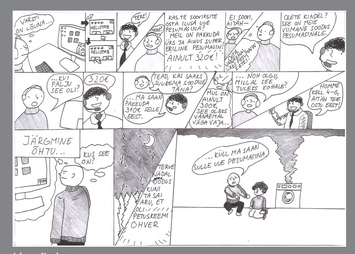

Johanna Nomberg
9. klass, Tallinna Kuristiku Gümnaasium

Mirjam Märtin
8.klass, Tartu Keskkinna Kool, I koht 5.-8.klassides

Maria Mätas
6.klass, Kihnu Kool

Millised on levinud petuskeemid?

Kuidas kaitsta end finantskelmide eest?

Vaata, kas ettevõte tohib tegutseda:

FINANTSINSPEKTSIOON

HARIDUS- JA NOORTEAMET

teeviit

Tee oma raha targaks! minuraha.ee

Koomiksikonkusi „Raharöövlid“ võitjad.

Vaata veebiseminari petuskeemidest ja finantskelmustest:

Kuidas vältida petuskeeme?

RAHATARKUSE KOOMIKSINÄITUS

SUPERKULUTAJA

Tark ei torma! Pane taskurahast alati veidi kõrvale. Hoia raha rahanotsus ja suuremaid summasid pangas.

Pane kulud ja tulud koos perega kirja. Siis ei teki võlgu ning midagi jääb üle ka suuremate ostude tegemiseks ja unistuste täitmiseks.

Raha kulutamise asemel mõtle läbi, kuidas seda kasvatada. Suurema summa puhul pea nõu vanemate või targemate sõpradega ja pane raha panka, näiteks hoiusele kasvama.

Kui oled kulutanud raha rohkem, kui suudad tagasi maksta, siis räägi sellest vanematega. Mõelge ühiselt välja plaan, kuidas raha tagasi maksta. Vajadusel küsi nõu panga nõustajalt või võlanõustajalt, kelle jaoks nendele küsimustele vastuste leidmine on igapäevane töö.

Võlg on võõra oma. Kui laenad raha sõbralt või pangast, tuleb see alati tagasi maksta. Kui korraga suurt summat tagasi maksta ei jõua, koosta maksegraafik ja maksa igas kuus tagasi väiksem summa.

Karmen Roht
3.klass, Viljandi Jakobsoni Kool

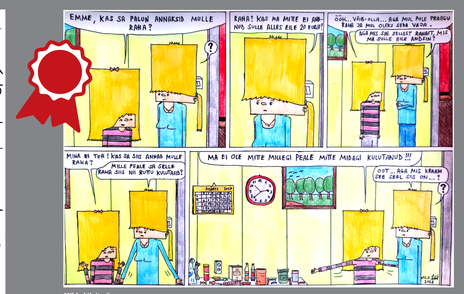

Mihkel Koitmäe
11.kl, Viljandi Gümnaasium, I koht 9.-12. klassides

Anni Rääk
3.klass, Järveotsa Gümnaasium

Alisiia Pasichnyk
3.klass, Jakob Westholmi Gümnaasium

Luukas Lepplaan
2.klass, Gustav Adolfi Gümnaasium

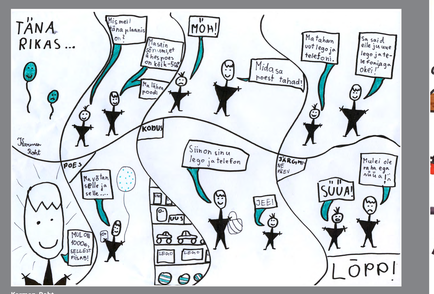

Karmen Roht
3.klass, Viljandi Jakobsoni Kool

Grete Mardim
2.klass, Tabasalu kool, III koht 1.-4.klassides

Sandra- Liis Jõudna
8.klass, Tallinna Kuristiku Gümnaasium

Kristel Mägi
8.klass, Tartu Karlova Kool

Siim-Sander Eru
10.klass, Rakvere Eragümnaasium

Aneete Vassiljeva
11.klass, Rakvere Eragümnaasium

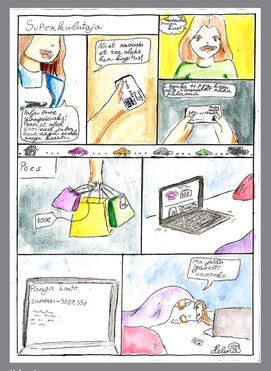

Helena Laar
6.klass, Rocca al Mare Kool

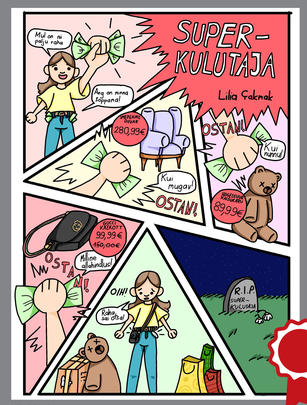

Lilia Cakmak
5.kl, Jakob Westholmi Gümnaasium, III koht 5.-8.klassides

Ellise Hiiemäe
10.klass, Tabasalu Kool

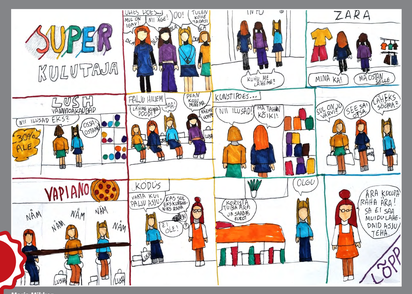

Maria Mäkkor
4.klass, Tallinna Reaalkool, II koht 1.-4.klassides

Adeele Neitsov
6.klass, Gustav Adolfi Gümnaasium

Helene Suvi-Raudsepp, Marelle Ratassepp
4.klass, Suure-Jaani Kool

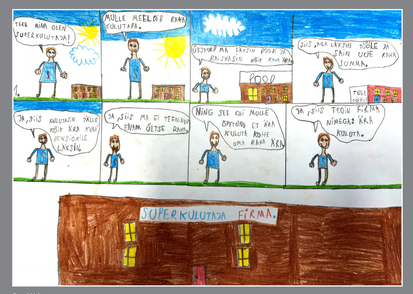

Remi Uri
2.klass, Gustav Adolfi Gümnaasium

Pane kirja kulud ja tulud.

Miks on oluline säästa?

Millises pangas kasvab raha kõige kiiremini?

FINANTSINSPEKTSIOON

HARIDUS- JA NOORTEAMET

teeviit

Tee oma raha targaks! minuraha.ee

Kuidas raha tekkis?

Rahatarkuse lastelaulud:

Noored jagavad rahanippe:

RAHATARKUSE KOOMIKSINÄITUS

RAHASEIKLUS

Raha annab vabaduse seigelda. Selleks, et seiklusteks oleks piisavalt raha, tuleb teha tarku ja läbimõeldud otsuseid. Kui sa ise ei tea, millised on head otsused, küsi raha teemal nõu vanematelt või targematelt sõpradelt.

Ära usu kõike, mida sotsiaalmeedias näed. Influencer'id ehk mõjuisikud reklaamivad vahel asju, mis ei vasta lubadustele.

Uued teemad nagu krüptovara tunduvad põnevad ja seikluslikud, kuid enne krüptosse investeerimist aruta riske vanemate või targemate sõpradega. Tee endale selgeks, kui palju raha oled valmis kaotama.

Kõige rohkem on Eestis rahateemadega kimpus pensionärid. Kui sul on vanaema või vanaisa, siis uuri, kuidas tal rahaasjades läheb. Tuleta talle meelde, kuidas petuskeemidest hoiduda.

Raha kodus padja all või kapis hoida ei ole turvaline, sest nii võib raha raharöövlite saagiks langeda. Suurem summa vii panka, sest seal on turvalisem. Lisaks saab raha hoiusel hoides koguda intresside näol veel juurde. Hoiuste kohta saad täpsemalt infot pangast.

Lenna Veiallik
6. klass, Kohila Kunstide Kool

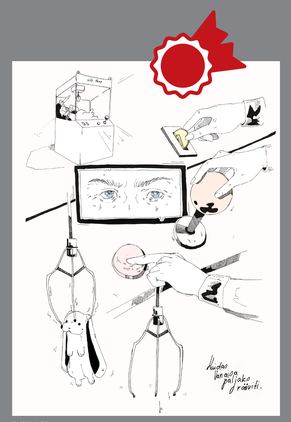

Saskia Luiskonen
Kohila Kunstide Kool 9.kl, II koht 9.-12.klassides

Mirel Kallas
10.klass, Pärnu Sütevaka Humanitaargümnaasium, III koht 9.-12.klassides

Kristina Aleksejenko
11 klass, Rakvere Eragümnaasium

Kirke Nõlvak
Haljala Kool, 4.klass

Emma Linde
Pärnu Audru kool, 3.klass

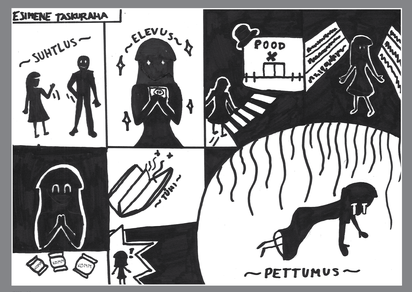

Ellis Kaera
Tallinna Kunstiku Gümnaasium, 8. klass

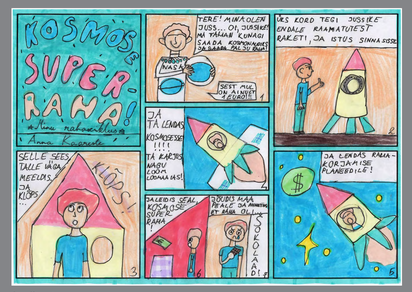

Anna Kaareste
Tartu Hansa Kool ,2.klass

Liisbet Laemets
Tabasalu Kool, 2.klass

Loore Surri
Valga Põhikool, 2.klass

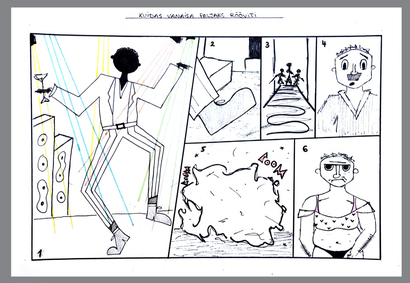

Hanna Jogi
8.klass, Tartu Karlova Kool

Kuidas vanaema raharöövlid pajka pani
(Kõrvale)
(Gooriale)
(Telefonist)
(Ukse taha)
(Ukse taha)
(Ukse taha